

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име
Датум и место рођења

Александра (дев. Крстић) Љубиша Милановић
9. 2. 1989. године, Врање, Србија

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Педагогија
Дипломирани педагог
2008.
2012.
8,07 (осам и 07/100)

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Педагогија
Мастер педагог
2013.
2015.
10,00 (десет и 00/100)
Педагогија
Педагошке стратегије наставника у подстицању даровитости код ученика

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Педагогија
2015. године у Новом Саду; 2018. године у Нишу
140
9,73 (девет и 73/100)

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације
Име и презиме ментора, звање
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације

Рефлексивна пракса и дигитална компетентност наставника
Јелена Максимовић, редовни професор
8/18-01-008/21-045
22. 11. 2021.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикона)
Број табела
Број прилога

300
3 поглавља (у теоријском делу рада 4, у методолошком делу рада 12, у анализи и интерпретацији резултата 3) дискусија, закључна разматрања, литература и прилози
1 шематски приказ
82 табеле
6 прилога

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Novković Cvetković, B., Stanojević, D. i Milanović, A. (2020). Application of Computers in Teaching and Learning from the Teacher's Point of View. <i>Teme</i>, 44(4), 1231–1244. https://doi.org/10.22190/TEME190116074N</p> <p>У раду је акценат стављен на предности које нуди настава помоћу рачунара. Циљ истраживања је утврђивање ефеката коришћења рачунара у настави према мишљењу наставника. Истражено је у којој мери је учење посредством рачунара ефикасно и олакшано у односу на традиционално учење. У раду је коришћена дескриптивна научноистраживачка метода, од техника су коришћене анкетирање, скалирање и интервјуисање. Истраживачки узорак чинили су наставници основних школа на територији града Врања. Подаци до којих се истраживањем долази говоре у прилог томе да су наставници сагласни да коришћење рачунара у раду са ученицима повећава њихову мотивацију, да њихова примена за потребе наставе и учења олакшава праћење и проверу ученичког постигнућа, као и да повећава академско постигнуће ученика и омогућава актуелизацију наставних садржаја.</p>	M24
2	<p>Milanović, A. (2022). Reflective and Mentoring Practice – Conditioned Segments of Teaching. <i>Facta Universitatis, Series: Teaching, Learning and Teacher Education</i>, 6(1), 91-101. https://doi.org/10.22190/FUTLTE220519006M</p> <p>У раду акценат је стављен на континуиран рад и развој наставникових компетенција. Указано је на значај менторског рада и рефлексивне праксе као начина за развој и унапређење наставниковог рада. Ауторка најпре анализира и истиче менторство као сегмент наставниковог рада, наглашавајући да вођењем и поучавањем других наставника доприноси и побољшава властиту праксу. Менторство је дефинисано као начин континуираног учења, анализирани су врсте менторства у наставниковом раду са посебним освртом на рефлексивно менторство. У овом делу рада направљена је веза између менторске и рефлексивне праксе наставника и долази се до закључка да је реч о условљеним сегментима наставниковог рада.</p>	M52
3	<p>Milanović, A. i Novković Cvetković, B. (2020). ICT in Teaching - Once A Choice, Now A Necessity, <i>Facta Universitatis, Series: Teaching, Learning and Teacher Education</i>. 4(2), 147–156. https://doi.org/10.22190/FUTLTE2002147M</p> <p>Полазиште рада ауторке налазе у промени и неочекиваним околностима изазваним Ковидом 19, што је наставнике довело у ситуацију у којој нема места разматрању и могућностима за избегавање коришћења савремених технологија за потребе учења и подучавања. У складу са тим, у раду су истражени: педагошки значај и допринос интегрисања ИКТ у наставни процес, значај улоге наставника у пороцесу интегрисања ИКТ у настави, као и потенцијалне препреке и тешкоће са којима се наставници могу суочити коришћењем ИКТ у настави. Све то резултира одређивањем праваца деловања који би утицали на промене у понашању и поступцима наставника који се односе на прихватање и промовисање рада и учења у ИКТ окружењу, као и предностима иновирања наставног процеса коришћењем ИКТ у настави.</p>	M52
4	<p>Maksimović, J., Osmanović, J. i Milanović, A. (2019). Teorijski pristup holističkoj obrazovnoj paradigmi. <i>Godišnjak Pedagoškog fakulteta u Vranju</i>, 10(1), 43-54. UDK 37.012:303.022/.023, UDC 378(497.11), ISSN 2466-3905, ISSN 1820-3396, COBISS.SR-ID 221686284</p> <p>У раду је актуелизован значај холистичког приступа у образовању. Сегменти којима се продубљује смисао и значај холистичког приступа јесу холистичка парадигма, холистичко образовање и учење. Истраживањем се одговара на три истраживачка задатка: указивање на спону између херменаутике, холизма и холистичке педагогије; дефинисање холистичке парадигме уз дефинисање традиционалних педагошких парадигми.</p>	M52
5	<p>Milanović, A. (2018). Pedagoški potencijal muzeja - muzej kao centar obrazovanja i učenja. <i>Godišnjak za pedagogiju</i>, 3(2), 73–89. https://doi.org/10.46630/gped.2.2018.06</p> <p>Ауторка анализира значај музејских установа за васпитно-образовни рад и препоручује интензивније коришћење педагошког потенцијала музеја с обзиром на квалитет знања добијеним информалним учењем. Анализирани су савремене теорије о педагошком раду</p>	M52

	у музеју уз посебан осврт на конструктивистички приступ који је окосница и темељ како у традиционалном тако и савременом приступу учењу.	
	Milanović, A. (2017). Teorije o darovitima. <i>Godišnjak Pedagoškog fakulteta u Vranju</i> , 8(1), 191-201. https://doi.org/10.5937/gufv1701191M	
6	Даровитост у овом раду сагледана је кроз призму педагошких теорија што је значајно за разумевање, прихватање и ефикасан рад са даровитима како у свакодневним активностима тако и у школи. Ауторка издваја одређења и врсте даровитости у биолошким теоријама о даровитости: Стернбергова теорија о тријерархичном моделу интелигенције, Гарднерова теорија вишеструке интелигенције и Пијажеова теорија интелигенције, као и теорије социјалне интеракције у којима је истакнут однос даровитог са спољним окружењем, а то су: Сигелова теорија, Кларкова интегративно-образовна теорија, Рензулијева теорија три прстена и Тејлорова вишеструка теорија. Krstić, A. i Osmanović, J. (2015): Motivisanost nastavnika za profesionalni razvoj i samorazvoj. <i>Godišnjak Učiteljskog fakulteta u Vranju</i> , 187–200. UDK 371.13/.15, ISSN 1820-3396, COBISS.SR-ID 174488844	M52
7	Ауторке у раду испитују ставове и мишљења наставника о значају мотивације за професионални развој и саморазвој. Добијени резултати показали су да су наставници мотивисани, заинтересовани и спремни да се усавршавају и да континуирано раде на побољшању и напретку својих знања и компетенција.	M52
8	Maksimović, J., Osmanović, J., & Milanović, A. (2019). John Amos Comenius' contribution to the development of the didactic methodology. <i>Siedleckie Zeszyty Komeniologiczne Seria Pedagogika</i> , 5, 89–104. https://czasopisma.uph.edu.pl/szk/article/view/164 Ауторке се у овом раду осврћу на идеје, мисли и препоруке, које је у наслеђе педагозима, наставницима и истраживачима оставио Јан Амос Коменски. Методом теоријске анализе и техником анализе садржаја указано је на значај рада Јана Амоса Коменског за развој педагогије као науке, нарочито методологије педагогије без које педагогија не би имала статус науке. Посебно је занимљиво што је акценат стављен на анализу рада и идеја поменутог педагога и налажења везе коју његов рад има са настанком и развојем методологије педагогије као педагошке дисциплине.	M53

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Кандидаткиња Александра Милановић испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације, под насловом *Рефлексивна пракса и дигитална компетентност наставника*, који су предвиђени Законом о високом образовању и Статутима Универзитета и Факултета. Кандидаткиња је приложила 8 реферисаних радова и сви припадају научној области *Педагогија*.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација под насловом *Рефлексивна пракса и дигитална компетентност наставника* састоји се из 3 поглавља: теоријски приступ проблему истраживања, методолошки приступ проблему истраживања и анализа и интерпретација резултата истраживања, као и дискусију и закључна разматрања

Теоријски приступ проблему истраживања чине 4 главна поглавља. Прво поглавље, *Теоријска заснованост истраживања*, садржи преглед конструктивистичке, конективистичке, критичке теорије и теорије комуникативне акције, и представља темељ истраживања. У овом делу рада ауторка налази поставке истраживаних сегмената наставниковог рада, рефлексивне праксе и дигиталне компетентности, и наглашава њихову теоријску повезаност. Друго поглавље, *Рефлексивна пракса-дефинисање основних појмова*, синтетише одређења рефлексивне праксе и свих сродних појмова који постоје у домаћој и иностраној литератури. Издвојени су модели рефлексije својствени наставнику, карактеристична обележја наставника рефлексивног практичара и рефлексивне активности које се јављају у наставниковом раду. Треће поглавље, *Дигиталне компетенције наставника*, чини одређење и дефинисање дигиталних компетенција наставника, кроз осврт на наставничке компетенције и савремене врсте писмености. Четврто поглавље, *Досадашња истраживања*, приказује значајна истраживања у земљи и иностранству у којима је испитана рефлексивна пракса и дигитална компетентност наставника. Иако постоји више истраживања, значајно је нагласити да се ни у једном случају не испитује повезаност ових двају сегмената наставниковог рада. Методолошки оквир истраживања садржи проблем, предмет, циљ (разложен на теоријски, сазнајни и апликативни), задатке, хипотезе, методе, технике и инструменте

истраживања, организацију и ток истраживања и коришћене статистичке параметре.

Анализа и интерпретација података садржи резултате добијене статистичким параметрима у односу на постављене независне варијабле. Најпре су прегледно дати резултати добијени првим истраживачким инструментом (Скала процене Ликертовог типа – RPRAXIS) за испитивање рефлексивног поступања наставника на основу којих је добијен податак о рефлексивном поступању наставника. Након тога, приказани су резултати добијени другим истраживачким инструментом о дигиталној компетентности наставника (Скала процене Ликертовог типа – DIGNAS за испитивање дигиталне компетентности наставника). Суштински проблем истраживања је испитивање повезаности рефлексивне праксе и дигиталне компетентности наставника, тако да је корелација између података добијених коришћењем двају истраживачких инструмената показала да су рефлексивна пракса и дигитална компетентност условљени, пратећи аспекти наставничког рада. Пирсоновом корелацијом испитана је веза између прве новоконструисане скале процене којом је истражена рефлексивна пракса наставника, и независних варијабли. Веза је изражена у односу на образовни циклус на коме су наставници запослени. Када је реч о другој коришћеној скали процене, којом је истражена дигитална компетентност наставника и коришћених независних варијабли Пирсоновом корелацијом установљено је да постоји јака повезаност између дигиталне компетентности наставника и година старости и година радног стажа.

Резултати мултипла регресионе анализе код којих је критеријум скор на првој коришћеној скали процене, а којом је испитана рефлексивна пракса наставника, као предикторе који остварују статистички значајан допринос издвајају подручје коме припада школа, образовни циклус на коме су наставници запослени и округ коме припада школа. Док резултати мултипла регресионе анализе код којих је критеријум скор на другој коришћеној скали процене, којом је испитана дигитална компетентност наставника, као предиктор који остварује статистички значајан допринос издвајају године радног стажа. На крају је урађена линеарна регресија у којој је предиктор била прва скала процене, а критеријумска варијабла друга скала процене. У овом случају утицај предиктора је био значајан и позитивног усмерења. SWOT анализом дат је преглед целокупног рада на истраживању и садржи приказ позитивних и негативних ефеката и фактора који су утицали на добијене резултате и на израду дисертације.

У дискусији је урађена анализа добијених резултата. Подаци су повезани са резултатима других релевантних истраживања и на основу тога је изведен закључак и указано на формулисање нових истраживачких питања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације *(до 200 речи)*

Докторска дисертација кандидаткиње Александре Милановић урађена је у складу са нацртом квантитативног истраживања. Реализован је циљ истраживања који се односи на утврђивање повезаности између рефлексивног поступања и дигиталне компетентности наставника. Теоријски циљ усмерен је на преглед и анализу релевантне литературе, са посебним акцентом на анализу теоријских полазишта, дефинисање појма и значаја рефлексивне праксе за наставнички позив; представљање компетенција савременог наставника са посебним освртом на дигиталну компетентност. Сазнајни циљ усмерен је на сагледавање и утврђивање повезаности између рефлексивног поступања и дигиталне компетентности. Апликативни циљ усмерен је на закључак о повезаности рефлексивног поступања и дигиталне компетентности наставника. Истраживањем су добијени подаци о рефлексивности у наставничком раду и дигиталној компетентности наставника и повезаности међу њима. Рефлексивна пракса и дигитална компетентност наставника су повезани и међусобно условљени сегменти.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације *(до 200 речи)*

Докторска дисертација кандидаткиње Александре Милановић темељи се на разноврсној и значајној истраживачкој грађи која је логично систематизована. Анализа релевантних извора резултира теоријским приступом проблему истраживања који потврђује теоријске поставке у којима се налази веза између рефлексивне праксе и дигиталне компетентности наставника и отвара могућности за даљи истраживачки рад. Коришћени су релевантни библиографски извори, претежно страних аутора. Кандидаткиња се бави актуелним сегментима наставничког рада, о чему сведоче бројна истраживања у земљи и иностранству. Приметно је да је кандидаткиња искористила постојећа истраживања и укрстила рефлексивну праксу и дигиталну компетентност наставника и тиме установила да су међусобно условљени аспекти када је наставнички рад у питању. Коришћене су адекватне истраживачке технике и инструменти и адекватне статистичке технике обраде података. Реализована је оригинална истраживачка идеја. Резултати су приказани прегледно и пружају увид у постојеће стање када је реч о рефлексивном поступању и дигиталној компетентности наставника, али је значајно идентификовање постојећих недостатака, препрека и слабости. Теоријски значај се огледа у доприносу научној утемељености која може бити од користи за друга истраживања сличне проблематике. Практичан

допринос огледа се у импликацијама које ауторка наводи. Добијени резултати имају значај за развој образовања за рефлексивну праксу и образовне технологије. Новоконструисани истраживачки инструменти су један од доприноса, који могу послужити другим истраживачима. Указано је на кључне теоријске и методолошке проблеме који воде даљем истраживачком раду и унапређењу наставниковог рада. Добијени резултати имају значај за педагошку теорију и праксу.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидаткиња Александра Милановић је у току израде докторске дисертације показала мотивисаност, истрајност, посвећеност, као и способност за бављење научноистраживачким радом. Прихватала је сугестије од стране ментора и чланова комисије током рада што је резултирало остваривањем постављених циљева. Истраживани сегменти наставниковог рада и добијени резултати представљају значајан допринос педагошкој науци поред доприноса који добијени резултати могу имати када је реч о раду наставника, професионалном развоју и усавршавању компетенција али и иницијалном образовању наставника. Софтверски извештај потврђује да докторска дисертација представља оригинално и самостално научно дело у истраживању рефлексивне праксе и дигиталних компетенција наставника.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

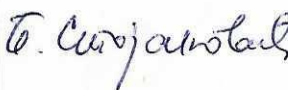

Докторска дисертација *Рефлексивна пракса и дигитална компетентност наставника* писана је систематично, логично, прегледно и јасно. Кандидаткиња уме да одабере и анализира оно што је најбитније с гледишта предмета и циља њеног истраживања. Има у раду, наравно, и питања која захтевају потпунију елаборацију и додатна објашњења, али о томе ће бити речи на одбрани, када ће чланови комисије изнети појединачне примедбе и дати одређене сугестије.

Комисија у наведеном саставу **позитивно оцењује и прихвата** урађену докторску дисертацију кандидаткиње Александре Милановић и предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета и Научно-стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу да усвоји позитивну оцену урађене докторске дисертације и да одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-001-/23-040

Датум именовања Комисије 02. 03. 2023. године

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Проф. др Марина Матејевић, редовни професор	председник	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Проф. др Јелена Максимовић, редовни професор	ментор, члан	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Проф. др Биљана Новковић Цветковић, ванредни професор	члан	
	Педагогија	Педагошки факултет у Врању Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
4.	Проф. др Биљана Ј. Стојановић, ванредни професор	члан	
	Дидактика са методиком	Факултет педагошких наука у Јагодини Универзитета у Крагујевцу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
5.	Проф. др Јелена Петровић, ванредни професор	члан	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место:
03. 03. 2023. године, Ниш